

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Ζωή Γαβριηλίδου
Μαρία Σφυρόερα
Λουκία Μπεζέ

Γλώσσα

Ταξίδι
στον κόσμο
της γλώσσας

Β΄ Δημοτικού

γ΄ τεύχος
2ος τόμος

Γλώσσα Β΄ Δημοτικού

**Ταξίδι στον κόσμο
της γλώσσας**

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Τόμος 2ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Δημήτριος Γ. Βλάχος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων

βιβλίων και παραγωγή

υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το

Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ζωή Γαβριηλίδου, Επικ. Καθ. του
Δημοκρίτειου Πανεπ. Θράκης,
Μαρία Σφυροέρα, Επικ. Καθηγ. του
Δημοκρίτειου Πανεπιστημ. Θράκης
Λουκία Μπεζέ, Καθηγ. του Δημοκρ.
Πανεπιστημίου Θράκης

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Άννα Παγοροπούλου, Επικ. Καθηγ.
του Πανεπιστημίου Αθηνών
Νικόλαος Κουτσός,
Σχολικός Σύμβουλος
Ιωάννης Μπάρτζης, Εκπαιδευτικός

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άντα Γανώση,
Σκιτσογράφος - Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Αγγελική Τσαμπάζη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Μαρία Καράμπελα, Εκπαιδευτικός

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Παναγιώτης Γράββαλος,
Εικαστικός Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

Η προσαρμογή του βιβλίου έγινε
από την Ομάδα ανάπτυξης ψηφιακού
εκπαιδευτικού υλικού προσβάσιμου
από αμβλύωπες μαθητές, του έργου
«Σχεδιασμός και Ανάπτυξη
προσβάσιμου εκπαιδευτικού και
εποπτικού υλικού για μαθητές με
αναπηρίες – Οριζόντια Πράξη».

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ
«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**

**Ζωή Γαβριηλίδου
Μαρία Σφυρόερα Λουκία Μπεζέ**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.**

Γλώσσα Β΄ Δημοτικού

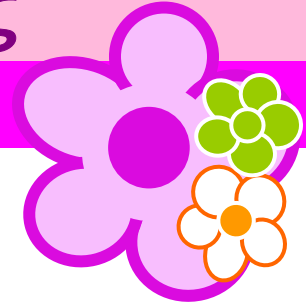
**Ταξίδι στον κόσμο
της γλώσσας**

ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Τόμος 2ος

ΕΝΟΤΗΤΑ 21

Χρήσιμες οδηγίες

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ **Να διαβάζεις και να ακολουθείς χρήσιμες οδηγίες.**
- ✓ **Να δίνεις οδηγίες προφορικά και γραπτά.**
- ✓ **Λέξεις για φρούτα και λαχανικά.**

Αυγά χρωματιστά

Υλικά

Αυγά

Αυτοκόλλητα

Κόλλα

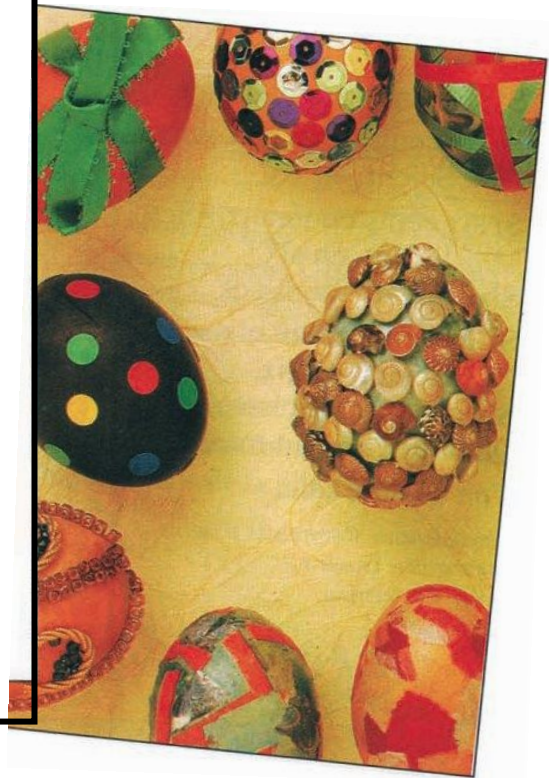
Πινέλο

Μπογιές

Μαρκαδόροι

- ✓ **Βράζετε τα αυγά.**
- ✓ **Τα ζωγραφίζετε με διάφορα χρώματα.**
- ✓ **Κολλάτε αυτοκόλλητα, κοχύλια ή ό,τι άλλο θέλετε.**

- ✦ **Σε τι χρησιμεύει αυτό το κείμενο;**
- ✦ **Μπορείς να φτιάξεις ό,τι λέει;**
- ✦ **Τι άλλα αντικείμενα μπορείς να στολίσεις έτσι;**
- ✦ **Τι υλικά χρειάζεσαι;**
- ✦ **Πότε βάφουμε κόκκινα αυγά;**

Διάβασε τα άρθρα με θέμα τα πασχαλινά έθιμα που έγραψαν τα παιδιά για την εφημερίδα τους.

**Στο Λεωνίδιο της Αρκαδίας,
τη νύχτα της Ανάστασης, μετά
το «Χριστός ανέστη» αφήνουν
να φύγουν ελεύθερα στον αέρα
μικρά αερόστατα,
που έχουν μέσα τους
ένα μικρό κερί.
Εκατοντάδες φωτάκια
βρίσκονται στον αέρα,
ταξιδεύουν, μέχρι να σβήσουν
τα κεριά, και συναγωνίζονται
τα αστέρια της νύχτας.**

**Εφημερίδα «Μαθητικός λόγος»
του δημοτικού σχολείου Ριζού,
αρ. φύλλου 67, Μάρτιος 2004**

**Στη Φολέγανδρο την Κυριακή
του Πάσχα παίρνουν την εικόνα της
Παναγίας από το μοναστήρι και για
τρεις μέρες την περιφέρουν σε όλο
το νησί.**

**Περνούν από όλα
τα σπίτια.**

**Οι νοικοκυρές έχουν
ετοιμάσει πίτες και
γλυκά και κερνούν όλο τον κόσμο.**

Ομάδα μαθητών

Επιτάφιος στο νησί

**Στο νησί της γιαγιάς τη Μεγάλη
Παρασκευή από το πρωί όλοι
ετοιμάζονται για τον Επιτάφιο.
Ο κόσμος μαζεύει λουλούδια και
τα πηγαίνει στην εκκλησία, για να
τον στολίσει. Το βράδυ στην
εκκλησία όλοι ψέλνουν και κρατούν
κεράκια. Ο παπάς ραντίζει τον
Επιτάφιο με το Άγιο Μύρο. Αυτό
μοσχοβολά ανθόνερο, σαν τα
αμυγδαλωτά που φτιάχνει η θεία
Ελένη τη Μεγάλη Εβδομάδα.
Μετά βγάζουν τον Επιτάφιο έξω**

από την εκκλησία και εμείς τον ακολουθούμε. Τον περνούν από τους δρόμους του νησιού. Τον βάζουν και μέσα στη θάλασσα για λίγο. Τα καράβια χαιρετούν τον Επιτάφιο σφυρίζοντας δυνατά.

ΧΑ.ΓΕ

 Ποια είναι τα έθιμα του Πάσχα στον τόπο όπου ζεις;

Μάθε να γράφεις **σωστά** τις προτάσεις του κειμένου με τα έντονα γράμματα.

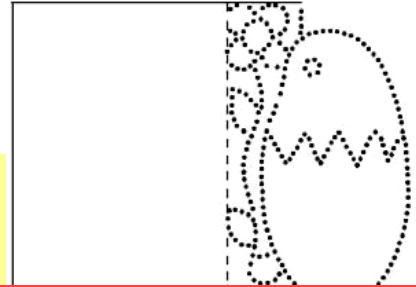

Συγκεντρώστε και εσείς πληροφορίες για πασχαλινά έθιμα και συζητήστε στην τάξη. Χωριστείτε σε ομάδες και γράψτε από ένα άρθρο για την εφημερίδα της τάξης σας.

2

Διάβασε τις οδηγίες κατασκευής μιας κάρτας τις οποίες έγραψε η Γαλήνη για το πασχαλινό τεύχος της εφημερίδας τους.

Πασχαλινή κάρτα

ΥΛΙΚΑ

- ένα χαρτόνι
- χαρτί γλασέ
- ψαλίδι
- μαρκαδόροι
- χαρτί βελουτέ
- κόλλα

- 1. Αντιγράφετε το σχέδιο σε μεγάλο μέγεθος πάνω σε χαρτόνι.**
- 2. Χρωματίζετε το σχέδιο με τους μαρκαδόρους.**
- 3. Κολλάτε κόκκινο γλασέ χαρτί στο αυγό και κίτρινο βελουτέ χαρτί στο κοιτοπουλάκι.**

4. Κόβετε προσεκτικά και τσακίζετε έτσι, ώστε το κοτοπουλάκι να πέσει πάνω στο μισό ορθογώνιο.

Διασκευή από το βιβλίο της Δ. Στίκα «Καλλιτεχνικές δημιουργίες», εκδ. Gutenberg

- ✓ Χρωμάτισε **πράσινες** τις λέξεις που δείχνουν ποια υλικά θα χρειαστείς.
- ✓ Χρωμάτισε **κόκκινες** τις λέξεις που λένε τι να κάνεις.

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά τη δεύτερη οδηγία.

3

Η αδελφή του Λουκά του έμαθε να φτιάχνει ωραία αρωματικά χώρου

με πορτοκάλι και γαρίφαλα.
Ο Λουκάς έγραψε τις οδηγίες
στην εφημερίδα της τάξης. Μια
ωραία ιδέα για πασχαλινό δώρο!

Το μυρωδάτο πορτοκάλι

ΥΛΙΚΑ

- ένα πορτοκάλι
- γαρίφαλα
- κορδέλα ή σπάγκος

1. Καρφώνετε στο πορτοκάλι τα γαρίφαλα, το ένα δίπλα στο άλλο.

2. Καλύπτετε έτσι ολόκληρη την επιφάνειά του.

Αν θέλετε να το κρεμάσετε κάπου, δένετε πρώτα την κορδέλα ή το σπάγκο και στη συνέχεια καρφώνετε τα γαρίφαλα.

Τι μυρωδιά! Δεν είναι υπέροχο;

4. Στεφάνι από πασχαλιές

4. Στεφάνι από πασχαλιές

Το τριφύλλι στεφάνι σφαιλίζει ένα μόνο το παράθυρο αλλά και τους τοίχους και τις πόρτες.

Κόψτε τη δικασική μορφή του στεφανιάκι δίσκος και κόψτε και φύλλα στον ανάλογο αριθμό που σημειώνεται στο πατρόν και συγκολληθεί τις γραμμές και τις φιλίες των φύλλων. Διακρίνετε τα μέτρα από το όφθαλμο μέσα, για να φαίνονται πιο εύκολα. Διαγράψτε το επιμέρους κομμάτι το ένα ούνο στο άλλο και συγκολληθεί τα πάνω στο στεφάνι. Διαγράψτε το ζωογραφικό φύλλο κίτσο από το όφθαλμο. Κόψτε την επικάλυψη προσανατολιστείτε στην εικόνα.

Υλικά:

- Στεφανιάκι κίτρινα τριφύλλι κομμάτι σε πράσινο
- Κίτρινο ζωογραφικό σπρέι και κίτρινο, γαλάζιο και πορτοκαλί
- Μικροβόλος από μαρμάρινο

Αναπαραγωγή δίσκων

Αναπαραγωγή Δίσκων

Αναπαραγωγή Δίσκων DVD-R, DVD+R, VCD, CD, DVD-RW, DVD+RW, CD-R, CD-RW, DVD-R DL, DVD+R DL, DVD-R DL, DVD+R DL

Ανάλογα με το DVD 4 το VIDEO CD, μερικές λειτουργίες μπορεί να είναι διαφορετικές ή περιορισμένες. Ανατρέξτε στις οδηγίες χρήσης που συνοδεύουν το δίσκο.

Επιβεβαιώστε αναπαραγωγή είναι στα μενέλα DVD+R/DVD+RW/DL

4 Πιέστε το 0 στη συσκευή και τοποθετήστε δίσκο στο πατρόν.

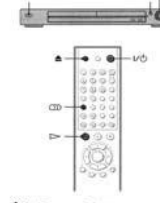
Με την πλάκα της αναπαραγωγής προς τα κάτω

5 Πιέστε το C>
Το πατρόν κλείνει και η συσκευή αρχίζει την αναπαραγωγή (αναχρησιμοποιώντας αναπαραγωγή). Ρυθμίστε την ένταση στην τηλεόραση ή τον ενισχυτή (ραδιοενοχλητική).
Ανάλογα με το δίσκο, μπορεί να εμφανιστεί ένα μενού στην οθόνη της τηλεόρασης. Για δίσκους DVD εκδόσεις, βλ. σελ. 31. Για VIDEO CD, βλ. σελ. 33.

Για να κλείσετε τη συσκευή
Πιέστε το I/O στο τηλεχειριστήριο. Η συσκευή περνά σε λειτουργία αναμονής.
Μπορείτε να ρυθμίσετε τη συσκευή έτσι ώστε να κλείνει αυτόματα όταν την αφήσετε σε θέση στην πάνω σε 30 λεπτά. Για να ενεργοποιήσετε αυτήν τη λειτουργία, τοποθετήστε το "AUDIO POWER OFF" στο "SYSTEM SETUP" στη θέση "ON" (σελ. 69).

Σημειώσεις για την αναπαραγωγή ψηφιακών κομματιών DTS σε CD

- Όταν αναπαραγάγετε CD με κωδικοποίηση DTS, θα ακούγεται υπερβολικός θόρυβος από τους αναλογικούς στερεοφωνικούς ακροατήρες. Για να αποφύγετε πιθανή βλάβη στο στερεοφωνικό σύστημα, ο χρήστης πρέπει να πάρει σωστά προφυλάξεις όταν οι αναλογικοί στερεοφωνικοί ακροατήρες της συσκευής είναι συνδεδεμένοι με το σύστημα ενίσχυσης.

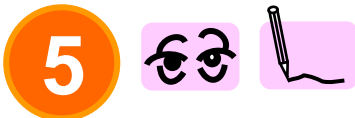
- 1 Ανοίξτε την τηλεόραση.
- 2 Πιέστε το I/O. Η συσκευή ανοίγει.
- 3 Αλλάξτε τον επιλεγμένο αριθμό της τηλεόρασης ώστε το σήμα της συσκευής να εμφανίζεται στην οθόνη της τηλεόρασης.
 - Όταν χρησιμοποιείτε ενισχυτή (ραδιοενοχλητική) Ανοίξτε τον ενισχυτή (ραδιοενοχλητική) και επιλέξτε το κατάλληλο κανάλι ώστε να ακούσετε ήχο από τη συσκευή.

Ψάξτε στο σπίτι σας και βρείτε φυλλάδια ή βιβλιαράκια με οδηγίες. Φέρτε τα στην τάξη και συζητήστε τι γράφουν. Ορισμένα έχουν και εικόνες. Γιατί;

Πολύ συχνά δίνουμε οδηγίες ή ακολουθούμε οδηγίες που μας δίνουν οι άλλοι. Δώσε και εσύ χρήσιμες οδηγίες σε ένα συμμαθητή σου.

- ✓ Εξήγησέ του πώς να έρθει στο σπίτι σου από το σχολείο.
- ✓ Εξήγησέ του πώς παίζεται το κρυφό.

Αντίγραψε **στο τετράδιό σου** τα ρήματα που είναι γραμμένα με έντονα γράμματα στις οδηγίες **2** και **3**. Σε τι χρησιμεύουν;

Τα ρήματα αυτά μας λένε τι πρέπει να κάνουμε.

6

Διάβασε τις οδηγίες και παρατήρησε τις εικόνες στη σελίδα 18. Ένωσε την κάθε οδηγία με την εικόνα της.

Μπισκότα με σταφίδες

ΥΛΙΚΑ

- 2 φλιτζάνια αλεύρι
- 1 φλιτζάνι ζάχαρη
- μισό φλιτζάνι βούτυρο
- 1 αυγό
- λίγο αλάτι
- λίγο νερό
- σταφίδες

**Εύη Καμαρδά, «Αρτοποιήματα»,
εκδ. Ελληνικά Γράμματα,
εικονογράφηση
Πωλίνα Παπανικολάου**

**Ζυμώνετε όλα τα υλικά
μαζί, για να γίνουν
ζυμάρι.**

**Πλάθετε το ζυμάρι
με τον πλάστη.**

**Κόβετε με φορμάκια
στο ζυμάρι τα σχήματα
που θέλετε.**

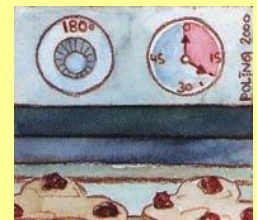

Τα βάζετε σε ένα ταψί.

**Αν θέλετε, τα στολίζετε
με σταφίδες.**

**Τα ψήνετε
για είκοσι λεπτά.**

**Μάθε να γράφεις σωστά
την τρίτη οδηγία.**

Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών** (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος) στις σελίδες 34-38 και κάνε τις ασκήσεις **1**, **2**, **3** και **4**.

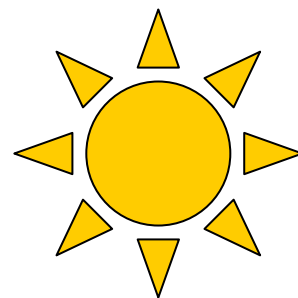
7

Διάβασε τώρα μια περίεργη συνταγή!

Υπογράμμισε τις λέξεις που σου λένε τι να κάνεις.

Πάρε πρώτα λίγο γέλιο
ύστερα πολλή χαρά
δύο-τρεις σταγόνες πνεύμα
για ν' ανάψει η φωτιά.

Πάρε μιαν αχτίδα ήλιου
κέφι πρόσθεσε πολύ
και η συνταγή σου θα είναι
η αληθινή ζωή.

Κατασκευαστικό τραγούδι

Αντίγραψε στο τετράδιό σου
τη δεύτερη στροφή και μάθε
να τη γράφεις σωστά.

▶ Στο Τετράδιο Εργασιών
(δεύτερο τεύχος-2ος τόμος), στις
σελίδες 38-42, στις ασκήσεις **5**, **6**
και **7** βρες λέξεις για τρόφιμα που
συναντάς σε συνταγές.

8

Διάβασε στη συνέχεια ένα κείμενο
για το Πάσχα που τα παιδιά διάλε-
ξαν να βάλουν στην εφημερίδα
τους.

Πασχαλιάτικη καμπάνα

Ήταν μια φορά μια μικρούλα πασχαλιάτικη καμπάνα που στεκόταν λυπημένη στο καμπαναριό και περίμενε.

- Τι περιμένεις ακόμα; τη ρώτησε μια μέρα ένα χελιδόνι. Θαρρώ πως όλα είναι έτοιμα για το «Χριστός ανέστη».

Κοίτα, τα δέντρα

ανθίσανε κι

οι παπαρούνες

γέμισαν τους κάμπους.

Τα σπιτάκια είν'

όλα κάτασπρα

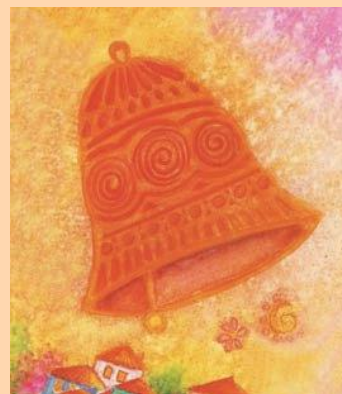
κι οι αυλές στολισμένες

με κατιφέδες και κρινάκια.

Τι περιμένεις, λοιπόν; Ώρα για το «Χριστός ανέστη».

- Περιμένω τις καρδιές

των ανθρώπων να γεμίσουνε

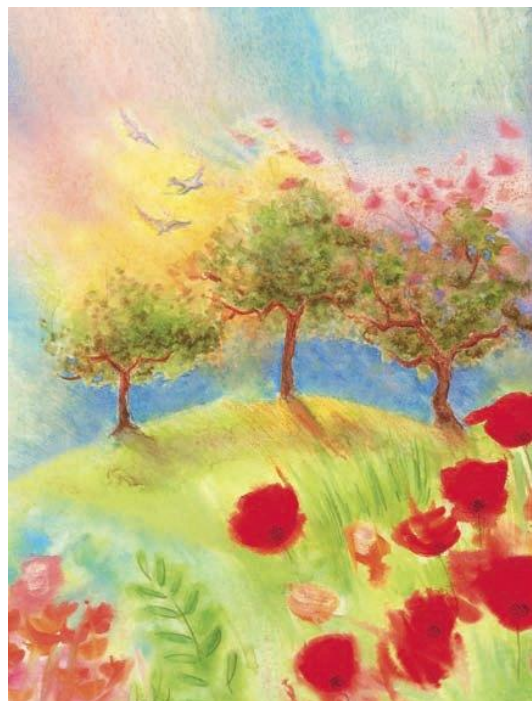
**μ' αγάπη, είπε η καμπανούλα κι
αναστέναξε.**

**Κίκα Πουλχερίου,
«Ανέβα μήλο, κατέβα ρόδο»,
εκδ. Α.Σ.Ε.**

9

**Διάβασε στην επόμενη σελίδα
ένα ποίημα που δημοσιεύτηκε
στο πασχαλινό τεύχος
της εφημερίδας «Τα ανήσυχα
μολύβια».**

Χριστός ανέστη

Στην εκκλησιά η καμπάνα
χτυπάει χαρωπά.
Χριστός ανέστη! ψέλνουν
όλοι με μια καρδιά.

Λευκές λαμπάδες καίνε
στην όμορφη βραδιά
κόκκινα αυγά τσουγκρίζουν
χαρούμενα παιδιά.

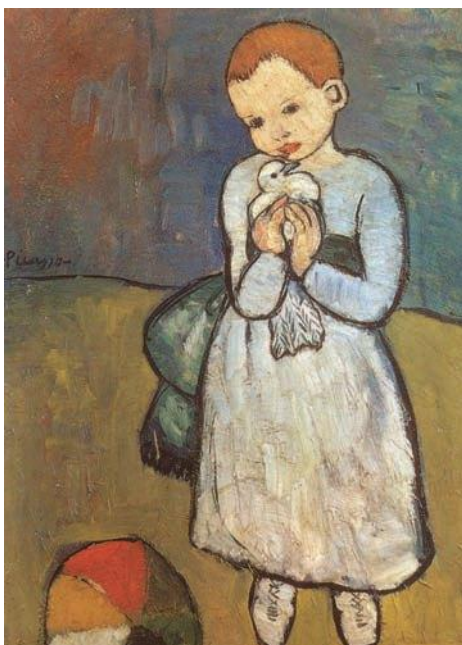

Ελάτε, ανοίξτε όλοι
καλόδεχτη αγκαλιά
και με χαρά κι αγάπη
ν' αλλάξουμε φιλιά.

Λάκης Παπαδήμας

Αντίγραψε **στο τετράδιό σου**
και μάθε να γράφεις **σωστά**
τη δεύτερη στροφή.

Το ξέρεις ότι τα πασχαλινά αυγά έχουν πολύ παλιά ιστορία; Οι αρχαίοι Έλληνες, οι Πέρσες και οι Κινέζοι έδιναν τα αυγά ως δώρα στις ανοιξιάτικες γιορτές τους. Την Κυριακή του Πάσχα κάνουμε δώρο στους φίλους μας αυγά σοκολατένια ή χάρτινα, στολισμένα με χρώματα, με σχέδια, με χαλκομανίες.

**«Το παιδί
με το περιστέρι»,
Πάμπλο Πικάσο**

Στο πασχαλινό τεύχος της εφημερίδας τους τα παιδιά έβαλαν και το παρακάτω ποίημα.

Προσευχή του μικρού κοριτσιού

Θεέ, που βλέπεις τα σπιτάκια,
τα φτωχά σαν το δικό μου,
στείλε στο παράθυρό μου
μια φωλιά χελιδονάκια.

Θε μου, που 'χεις όλα τ' άστρα,
Θε μου, που 'χεις τ' αγγελούδια,
κάμε τη φτωχή μου γλάστρα
να γεμίσει από λουλούδια.

Θε μου, δώσε μου τη χάρη
να 'χω δυο άσπρα περιστέρια,
να τους δίνω εδώ στα χέρια
το νερό και το σιτάρι!

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Αντίγραψε το ποίημα
στο τετράδιό σου και
εικονογράφησε τη σελίδα.
Μάθε να γράφεις σωστά
την πρώτη στροφή.

Γράψε στο τετράδιό σου τις λέξεις με
τα έντονα γράμματα βγάζοντας
την απόστροφο και προσθέτοντας
το φωνήεν που λείπει.

- ☀ Τι νομίζεις ότι είναι
το παραπάνω ποίημα;
- ☀ Από πού το κατάλαβες;
- ☀ Σε ποιον απευθύνεται;
- ☀ Υπογράμμισε τις λέξεις
της προσευχής που δείχνουν
τι ζητά το παιδάκι.

Αύριο Ανθολόγιο

ΕΝΟΤΗΤΑ 22

Πώς γίνεται; Πώς παίζεται;

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να διαβάζεις και να ακολουθείς οδηγίες κατασκευής.
- ✓ Να διαβάζεις και να ακολουθείς τους κανόνες ενός παιχνιδιού.
- ✓ Να δίνεις οδηγίες κατασκευής προφορικά και γραπτά.
- ✓ Να σχηματίζεις τον αόριστο χρόνο των ρημάτων σε **-ω**.
- ✓ Να ξεχωρίζεις μεταξύ τους τα **της, τις και στις**.
- ✓ Να συνδέεις προτάσεις με **το και**.

Η βαβυλωνία

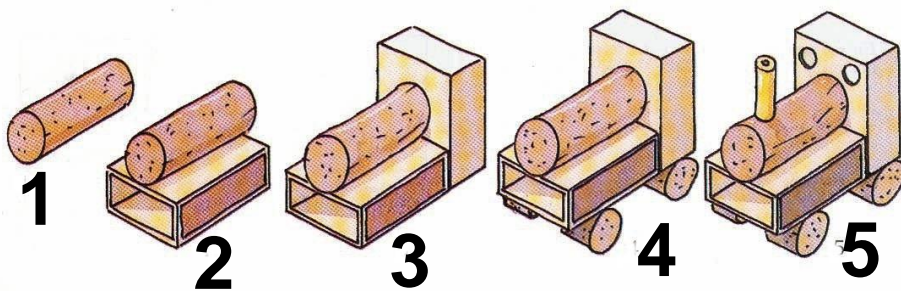
Μαζευτήκαν τα παιδιά
στην αυλή να παίξουν.
Τι παιχνίδι άραγε
να πρωτοδιαλέξουν;

Θέλετε τ' αγάλματα;
Τη μακριά γαϊδούρα;
Την τυφλόμουγα, το μπιζ,
το ρολόι, τη σβούρα;

Ντίνα Χατζηνικολάου

- ✦ Ποια παιχνίδια αναφέρει το ποίημα;
- ✦ Ξέρεις πώς παίζονται;

Γράψε **στο τετράδιό σου** τις οδηγίες για την κατασκευή της ατμομηχανής.

Παρατήρησε τις εικόνες στην προηγούμενη σελίδα και πες:

- ☀️ Τι νομίζεις πως δείχνουν;
- ☀️ Τι μας λένε να κάνουμε;

1

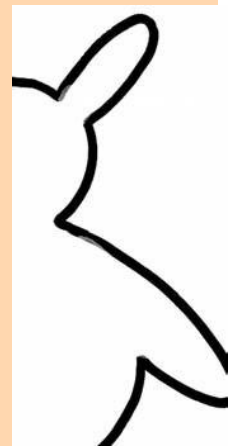

Τα παιδιά της τάξης αποφάσισαν να παρουσιάσουν στην εφημερίδα τους διάφορες ιδέες για την κατασκευή παιχνιδιών. Διάβασε παρακάτω μία από αυτές.

Λαγουδάκια στη σειρά

Τι χρειάζεστε:

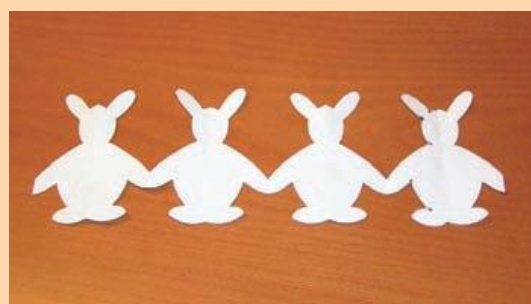
- μια κόλλα χαρτί
- ψαλίδι
- χρωματιστά μολύβια.

- ✓ Διπλώνετε ένα χαρτί στα δύο.
- ✓ Το ξαναδιπλώνετε στα δύο.
- ✓ Το διπλώνετε στα δύο άλλη μια φορά.
- ✓ Ζωγραφίζετε το μισό λαγουδάκι.
- ✓ Προσέχετε, ώστε το διπλωμένο χαρτί να ανοίγει από τη δεξιά πλευρά.
- ✓ Κόβετε το λαγουδάκι γύρω γύρω.
- ✓ Ξεδιπλώνετε το χαρτί.

Ορίστε τέσσερα λαγουδάκια πιασμένα χέρι χέρι!
Τώρα μπορείτε να τα χρωματίσετε όπως θέλετε.

Μάθε να γράφεις **σωστά** την οδηγία με τα έντονα γράμματα.

✓ Σημείωσε το σωστό.

Διπλώνετε ένα χαρτί στα δύο.
στα τρία.

Προσέχετε, ώστε το διπλωμένο χαρτί να ανοίγει από

 την αριστερή πλευρά. τη δεξιά πλευρά.

▶▶ Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος)** στις σελίδες 44-48 και κάνε τις ασκήσεις **1**, **2** και **3**.

Αναζητήστε ιδέες για χάρτινες κατασκευές παιχνιδιών ή στολιδιών. Τι θα λέγατε να τις παρουσιάσετε προφορικά στην τάξη; Αν θέλετε, μπορείτε να κάνετε μια έκθεση ή να βάλετε κάποιες από αυτές στην εφημερίδα της τάξης σας!

Μην ξεχάσετε να πείτε τι υλικά χρειάζονται και να περιγράψετε με τη σειρά τι πρέπει να γίνει.

2

**Στα παλιά χρόνια τα παιδιά έπαιζαν συχνά στη γειτονιά.
Διάβασε παρακάτω...**

Ο θεός Ντίνος

Από τότε που ήμουν πιτσιρικάς, θυμάμαι το θείο τον Ντίνο να λέει: «Α, εσείς, τα σημερινά παιδιά, δεν ξέρετε να παίξετε, να ξεφαντώσετε! Όλη μέρα μπροστά σε μια οθόνη τη βγάζετε. Τι βαρετό! Ενώ εμείς στην ηλικία σας...» Όποτε όμως του έλεγα: «Έλα, θείε, δείξε μας πώς να παίξουμε! Παίξε μαζί μας κρυφτό, επιτέλους», εκείνος έβρισκε διάφορες προφάσεις, για να το αναβάλει: τη μια ήτανε βιαστικός, την άλλη τον πόναγε η μέση του, και το κυριότερο: «Τι σόι κρυφτό να παίξουμε εδώ μέσα; Όλα είναι διάφανα κι επίπεδα. Πού να κρυφτείς κάτω απ' το γυάλινο τραπέζι; Ενώ τα σπίτια παλιά είχαν μυστικές κρυψώνες, γωνιές ανεξερεύνητες, αποθήκες,

πατάρια...». Λέγοντάς τα αυτά, μια σκιά νοσταλγίας απλωνόταν στο πρόσωπό του.

Λένα Θεοδωρακάκου-Μερίκα,
«Πούν' το, πούν' το σαμιαμίδι;»,
Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά,
εκδ. Αστήρ

- ✦ Πώς περνούσαν τα παιδιά τον ελεύθερο χρόνο τους παλιά; Πώς τον περνούν σήμερα;
- ✦ Πόσο συχνά βλέπεις τηλεόραση; Αν δεν υπήρχε τηλεόραση, τι θα μπορούσες να κάνεις, για να διασκεδάσεις;
- ✦ Γνωρίζεις άλλα παραδοσιακά παιχνίδια εκτός από το κρυφτό ή τα «μήλα»; Πώς παίζονται;

3

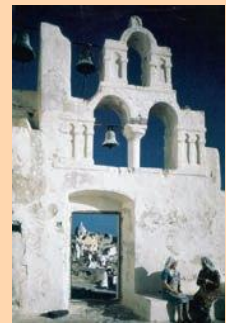
Στην εφημερίδα «Τα ανήσυχα μολύβια» έχει ανακοινωθεί ένας διαγωνισμός κατασκευής κολάζ με θέμα την Ελλάδα. Για να πάρεις μέρος, δες τους όρους συμμετοχής.

Αν δεν ξέρεις τι σημαίνει η λέξη κολάζ, ψάξε στο λεξικό σου.

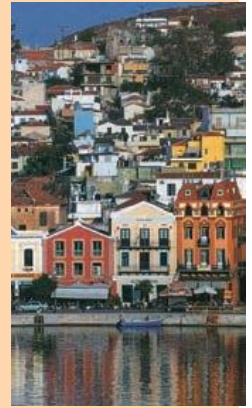
Διαγωνισμός κολάζ

- ✓ Πάρετε ένα μεγάλο γαλάζιο χαρτόνι.
- ✓ Κόψτε φωτογραφίες από διάφορα μέρη της Ελλάδας σε διαφορετικά σχήματα και μεγέθη.
- ✓ Κολλήστε τις φωτογραφίες στο χαρτόνι με τέτοιο τρόπο,

ώστε να καλυφτεί
όλη η επιφάνειά του.

- ✓ Γράψτε σε μικρά χαρτάκια λέξεις που να περιγράφουν αυτά τα μέρη και συμπληρώστε το κολάζ.
- ✓ Στείλτε το κολάζ στη διεύθυνση:
«ΤΑ ΑΝΗΣΥΧΑ ΜΟΛΥΒΙΑ»
Τ.Θ. 99999.

Όροι συμμετοχής

Για να πάρετε μέρος στο διαγωνισμό, πρέπει να είστε μέχρι εννιά χρονών. Το κολάζ πρέπει να φτιαχτεί από τουλάχιστον τρία παιδιά και να αποσταλεί μέχρι τις 15 Μαΐου.

☀ Ποιοι είναι οι όροι συμμετοχής στο διαγωνισμό;

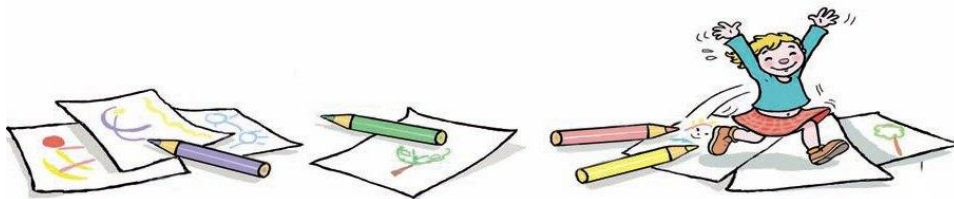
Μάθε να γράφεις **σωστά** την οδηγία με τα έντονα γράμματα.

▶▶ Πήγαινε στις σελίδες 48-49 του **Τετραδίου Εργασιών (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος)** και κάνε την άσκηση **4**.

4

Διάβασε το κείμενο που δημοσιεύτηκε στη λογοτεχνική στήλη της εφημερίδας των παιδιών.

Τα χρωματιστά μολύβια

Σήμερα τα χρωματιστά μολύβια έχασαν τα λογικά τους. Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει το περιβόλι.

- Άσε, Ελένη, να το ζωγραφίσουμε
εμείς, είπανε εκείνα. Και τα πράσι-
να, κόκκινα, κίτρινα μολύβια
χρωμάτισαν ένα φανταχτερό
περιβόλι. Τα δέντρα πρασίνισαν,
οι ντομάτες κοκκίνισαν και
τα λεμόνια κιτρίνισαν.

Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει
τον ουρανό.

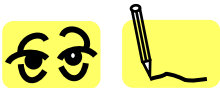
- Άσε, Ελένη, να τον ζωγραφίσουμε
εμείς, είπανε πάλι. Κι άστραψε
ο ουρανός και γέμισε χρώματα.
Τα λουλούδια του περιβολιού,
οι ντάλιες, τα τριαντάφυλλα και
οι μενεξέδες ανεβήκανε
στον ουρανό.

Πήγε η Ελένη να ζωγραφίσει
τη θάλασσα.

- Άσε, Ελένη, να τη ζωγραφίσουμε
εμείς, είπανε τα άστρα, ασημιά και
σκούρα μολύβια.

**Και άσπρισαν τα κύματα και γέμισε
αφρούς το χαρτί και ασημώθηκαν
τα ψάρια και τα κοχύλια.**

**Γαλάτεια Σουρέλη,
«Ο αγέρας παίζει φλογέρα»,
εκδ. Πατάκη**

**Πρόσεξε τα ρήματα με τα έντονα
γράμματα στο παραπάνω κείμενο.
Μας δείχνουν τι έγινε χάρη
στα χρωματιστά μολύβια.
Τώρα συμπλήρωσε τον πίνακα
της επόμενης σελίδας.**

Ρήμα	χά ν ω	χρωματί ζ ω
Εγώ		χρωμά τ ισα
Εσύ	έχα σ ες	
Αυτός		
Αυτή		
Αυτό		
Εμείς		χρωματί σ α μ ε
Εσείς	χά σ α τ ε	χρωματί σ α τ ε
Αυτοί		
Αυτές		
Αυτά		

Μάθε να γράφεις **σωστά** την τελευταία φράση του κειμένου.

▶▶ Πήγαινε στις σελίδες 49-51 του **Τετραδίου Εργασιών** (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος) και **κάνε τις ασκήσεις 5 και 6.**

5

Τα παιδιά αποφάσισαν να ρωτήσουν τους μεγάλους για παιχνίδια που έπαιζαν, όταν ήταν μικροί. Έμαθαν αρκετά παιχνίδια και κάποια θα τα βάλουν στην εφημερίδα τους. Διάβασε παρακάτω πώς παίζεται ένα από αυτά.

Η μικρή Ελένη

Στο κέντρο ενός κύκλου κάθεται ένα κορίτσι που εκείνη τη στιγμή παίρνει το όνομα της μικρής Ελένης (και κάνει ότι κλαίει). Τα υπόλοιπα παιδιά πιασμένα χέρι χέρι γυρίζουν γύρω της και τραγουδούν:

Η μικρή Ελένη κάθεται και κλαίει
γιατί δεν την παίζουνε

οι φιλενάδες της.

Σήκω επάνω, κλείσε τα ματάκια

σου,

**κοίταξε τον ήλιο και ψάξε να μας
βρεις.**

**Τη στιγμή αυτή
ο κύκλος χαλάει,
το κορίτσι που
κάνει την Ελένη
σηκώνεται με
κλειστά μάτια,**

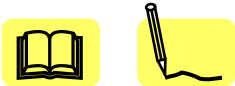

**υψώνει το κεφάλι προς τον ήλιο κι
έπειτα προσπαθεί να πιάσει κάποιον
απ' τα παιδιά. Όταν πιάσει ένα κο-
ρίτσι, προσπαθεί (με κλειστά πάντα
μάτια) να το αναγνωρίσει, για να
πάρει τη θέση της μικρής Ελένης
και να συνεχιστεί το παιχνίδι.**

**Από το βιβλίο «Φτου ξελεφτερία»
του δημοτικού σχολείου Σφακιωτών
Λευκάδας**

- ✨ Πώς λέγεται το παιχνίδι;
- ✨ Πώς παίζεται; Ποιοι είναι οι κανόνες του;
- ✨ Πώς συνεχίζεται το παιχνίδι;

Μάθε να λες **απέξω** και να γράφεις **σωστά** το τραγούδι που λένε τα παιδιά, όταν παίζουν τη «μικρή Ελένη».

Ρωτήστε και εσείς τους μεγαλύτερους αν γνωρίζουν παρόμοια παιχνίδια. Μπορείτε να τα συγκεντρώσετε και να τα παρουσιάσετε στην τάξη ή να τα καταγράψετε και να τα βάλετε στο διαδίκτυο με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σας. Δε θα ήταν ωραία ιδέα να οργανώσετε μια μέρα παιχνιδιού και να καλέσετε και

άλλα παιδιά, για να παίξετε όλοι μαζί αυτά τα παιχνίδια;

6 Παρατήρησε πώς από την ένωση των δύο παρακάτω προτάσεων με το **και** δημιουργείται μια καινούρια, μεγαλύτερη πρόταση.

Τι συμβαίνει με το υπογραμμισμένο μέρος της κάθε πρότασης;

Τα παιδιά χαράζουν έναν κύκλο.

Τα παιδιά στήνουν πέντε κεραμίδια το ένα πάνω στο άλλο.

Τα παιδιά χαράζουν έναν κύκλο **και** στήνουν πέντε κεραμίδια το ένα πάνω στο άλλο.

Μπορείς να κάνεις και εσύ το ίδιο με τις παρακάτω προτάσεις;

✓ Η δασκάλα δείχνει εικόνες. + Η δασκάλα γράφει στον πίνακα τις ιδέες των παιδιών.

.....

.....

.....

.....

.....

✓ Τα παιδιά κυνηγούν το ένα το άλλο. + Τα παιδιά κρύβονται ανάμεσα στα δέντρα.

.....

.....

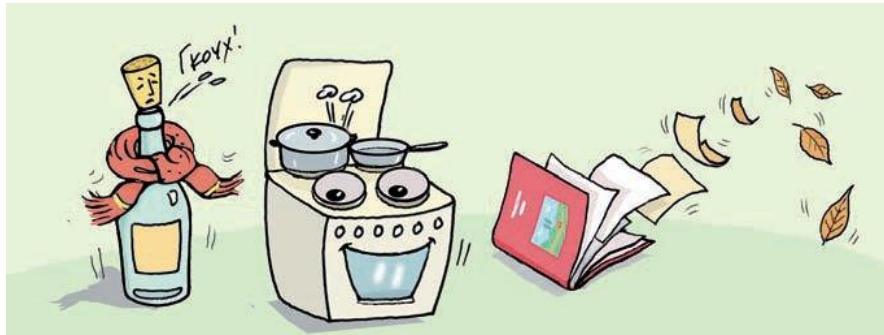
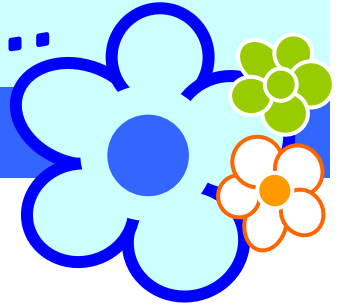
.....

.....

.....

ΕΝΟΤΗΤΑ 23

Για να γελάσουμε...

Παιχνιδόγελα

Ο λαιμός απ' το μπουκάλι
που 'χει τάπα για κεφάλι
με πονόλαιμο είναι πάλι
βραχνιασμένος κακό χάλι.

Απ' το μάτι της βελόνας
δάκρυα δεν μπορούν να τρέξουν
κι οι βελόνες απ' τα πεύκα
κλαίν' που δεν μπορούν να
τρέξουν.

Της κουζίνας μας τα μάτια
δε φορούν ποτέ γυαλιά
και κουμπότρυπες δεν έχουν
τα πολλά της τα κουμπιά.

Τρέμουν τα βιβλία μου
τα πιάνει ανατριχίλα
μήπως και το φθινόπωρο
τους πέσουνε τα φύλλα.

Θέτης Χορτιάτη

Μάθε να γράφεις **σωστά**
την πρώτη στροφή.

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Ποια κείμενα μας κάνουν να γελούμε.
- ✓ Να φτιάχνεις κείμενα που μας κάνουν να γελούμε.
- ✓ Να διαβάζεις πίνακες περιεχομένων.
- ✓ Να φτιάχνεις πίνακες περιεχομένων.
- ✓ Τα επίθετα που τελειώνουν σε -ΙΝΟΣ, -ΙΚΟΣ και -ΙΜΟΣ.
- ✓ Να παίζεις με τις λέξεις.

- Μπαμπά, αγόρασέ μου ένα τύμπανο να παίζω! παρακάλεσε ο Λάκης τον πατέρα του.

- Παιδί μου, φοβάμαι ότι θα με ζαλίζεις με αυτό.
- Μη στενοχωριέσαι, μπαμπά! Δε θα σε ενοχλώ καθόλου. Θα παίζω μόνο όταν κοιμάσαι.

- ☀️ Τι κοινό έχουν το ποίημα και το κείμενο;
- ☀️ Σε κάνουν να γελάς; Γιατί;
- ☀️ Τι σου φαίνεται αστείο στο ποίημα;
- ☀️ Τι είναι το δεύτερο κείμενο; Ξέρεις άλλα τέτοια;

Φτάνοντας στο σχολείο, ο Λουκάς βρήκε τη Γαλήνη να διαβάζει ένα βιβλίο και να γελά. Γιατί άραγε γελά; Διάβασε το παρακάτω κείμενο και θα καταλάβεις.

Λαθεύοντας ιστορίες

- Ήταν μια φορά ένα κοριτσάκι που το έλεγαν Κιτρινοσκουφίτσα.
- Όχι, Κοκκινοσκουφίτσα!
- Α, ναι, Κοκκινοσκουφίτσα. Η μαμά του το φώναξε και του είπε: Άκου, Πρασινοσκουφίτσα.
- Μα όχι, Κοκκινοσκουφίτσα!
- Α, ναι, Κοκκινοσκουφίτσα. Πήγαινε στη θεία Διομίρα και δώσ' της αυτή τη φλούδα πατάτα.
- Όχι, πήγαινε στη γιαγιά και δώσε της αυτή την πίτα.
- Καλά. Το κοριτσάκι πήγε στο δάσος και συνάντησε μια καμηλοπάρδαλη.
- Τι μπέρδεμα! Συνάντησε ένα λύκο, όχι καμηλοπάρδαλη.
- Κι ο λύκος τη ρώτησε: Πόσο κάνει έξι επί οχτώ;
- Καθόλου. Ο λύκος τη ρώτησε: Πού πας;

- Έχεις δίκιο. Η Μαυροσκουφίτσα απάντησε...
- Παππού, δεν ξέρεις καθόλου να διηγείσαι ιστορίες, τις κάνεις όλες λάθος.

Τζάνι Ροντάρι,
«Παραμύθια
από το τηλέφωνο»,
εκδ. Μεταίχμιο

TZIANI PONTARI

**ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ**

- ☀ Ποιο παραμύθι σου θύμισε το κείμενο που διάβασες;
- ☀ Τι σου φάνηκε αστείο σε αυτό το κείμενο;
- ☀ Βρες όλα τα λάθη που έκανε ο παππούς. Πόσες φορές είπε λάθος το όνομα της Κοκκινοσκουφίτσας;

Πήγαινε στις σελίδες 54-56 του Τετραδίου Εργασιών (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος) και κάνε τις ασκήσεις **1** και **2**.

Αντίγραψε **στο τετράδιό σου** και μάθε να γράφεις **σωστά** την πρώτη φράση του κειμένου.

Πολλές φορές τα λάθη και τα μπερδέματα μας κάνουν να γελούμε!

Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα θα διαλέξει ένα παραμύθι και θα προσπαθήσει να το αλλάξει, για να το κάνει αστείο. Αφού συζητήσετε τις ιδέες σας, γράψτε το παραμύθι. Μπορείτε ακόμη να το ηχογραφήσετε.

**Αν θέλετε, βάλτε αυτά τα αστεία
παραμύθια στην εφημερίδα της
τάξης σας.**

2

**Στους ανθρώπους άρεσε πάντα
το γέλιο.**

**Στην αρχαιότητα
ο Αριστοφάνης
έγραφε κωμωδίες,
θεατρικά έργα που έκαναν
τους ανθρώπους να γελούν.**

**Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας
εμφανίστηκε ο Καραγκιόζης,
λαϊκή φιγούρα που μας
δείχνει ότι το γέλιο είναι
το καλύτερο φάρμακο
για όλες τις κακοτυχίες.**

Βασιλιάδες σε όλο τον κόσμο
είχαν στο παλάτι τους
γελωτοποιούς,
για να τους φτιάχνουν
το κέφι.

Μάθε να γράφεις **σωστά**
τη φράση με τα έντονα γράμματα.

3

Διάβασε το παρακάτω κείμενο
από το έργο «Ο Καραγκιόζης
δικηγόρος» του καραγκιοζοπαίχτη
Ντίνου Θεοδωρόπουλου.

Καραγκιόζης: Κολλητήρι! Δώσε μου
το παντελόνι, να βγω έξω.

Κολλητήρι: Ποιο, μπαμπάκο;
Το σκισμένο ή το τρύπιο;

Καραγκιόζης: Δώσε μου ένα
γρήγορα. Φέρε μου και την επίσημη

γραβάτα. Φωνάζουν το δικηγόρο,
δεν ακούς;

Κολλητήρι: Τη γραβάτα τη φοράει
η γουρούνα, μπαμπάκο.

Καραγκιόζης: Βρε, εγώ δεν έχω πει
πως μόνο στα γενέθλιά της να
φορά τη γραβάτα η γουρούνα; Φέρε
μου τότε το σακάκι μου.

Κολλητήρι: Το φοράει το γαϊδούρι,
γιατί είναι κρυωμένο.

Καραγκιόζης: Σου το 'χω πει χίλιες
φορές. Σακάκι θα φορά ο γαϊδαρος
μόνο στις επίσημες γιορτές.

Μορφονιός: Κύριε δικηγόρε, έβγα
έξω κι ας μη φοράς τα επίσημά σου.

- ☀ Σου φαίνεται αστείο αυτό το κείμενο; Γιατί;
- ☀ Έχεις δει ποτέ παράσταση Καραγκιόζη; Πού;
- ☀ Ξέρεις τι είναι το θέατρο σκιών;

▶▶ Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος)** στις σελίδες 56-67 και κάνε την **άσκηση 3**.

4

Ο Μηνάς έστειλε το περιοδικό

που εκδίδει η τάξη του στην ξαδέλφη του, τη Χαρά. Η Χαρά, ο Λουκάς, ο Αρμπέν και η Γαλήνη το ξεφυλλίζουν, για να πάρουν ιδέες για τη δική τους εφημερίδα.

Στην πρώτη σελίδα του περιοδικού διαβάζουν:

56 / 62-63

Περιεχόμενα

Σελίδα

Τα νέα του σχολείου μας.	3
Μια αστεία ιστορία.	5
Επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο	6
Συνέντευξη με τη συγγραφέα Άλκη Ζέη.	9
Άνοιξη στο Παγγαίο.	11
Σπαζοκεφαλιές και ανέκδοτα	14

- ☀️ Τι πληροφορίες βρήκαν οι τέσσερις φίλοι στην πρώτη σελίδα του περιοδικού;
- ☀️ Αν είχες το περιοδικό της τάξης του Μηνά στα χέρια σου, τι θα ήθελες να διαβάσεις;
- ☀️ Σε ποια σελίδα του περιοδικού πιστεύεις ότι θα βρεις πληροφορίες για αγάλματα και αρχαία αντικείμενα;

✨ Έχεις δει άλλη φορά πίνακες περιεχομένων; Πού;

Οι πίνακες περιεχομένων είναι πάντα πολύ χρήσιμοι! Μας βοηθούν να βρίσκουμε γρήγορα τι μπορούμε να διαβάσουμε σε ένα έντυπο ή σε ένα βιβλίο. Δες το βιβλίο που κρατάς στα χέρια σου. Έχει πίνακα περιεχομένων;

Αν έχετε ολοκληρώσει τα κείμενα της δικής σας εφημερίδας, μπορείτε να φτιάξετε και εσείς τον πίνακα περιεχομένων. Μην ξεχάσετε να βάλετε τον αριθμό των σελίδων!

Για να μάθεις να διαβάζεις και να φτιάχνεις πίνακες περιεχομένων, πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών (δεύτερο τεύχος-2ος τόμος)** στις σελίδες 58-60 και κάνε τις **ασκήσεις 4 και 5**.

5

Διάβασε τώρα το κείμενο που βρίσκεται στη σελίδα 17 (τρίτο τεύχος-α' τόμος) του περιοδικού που εκδίδει η τάξη του Μηνά.

Άνοιξη στο Παγγαίο

Θυμάμαι συχνά την άνοιξη που πέρασα στο γραφικό χωριουδάκι του παππού μου στις πλαγιές του όρους Παγγαίου. Με το που έφτασε ο Μάης, τα λουλούδια έστησαν χορό στον καταπράσινο κήπο του πέτρινου σπιτιού του παππού μου. Οι κατακόκκινες

παπαρούνες πιάστηκαν χέρι χέρι με τις ευγενικές μαργαρίτες και άρχισαν να χορεύουν στην πρωινή δροσιά. Οι πολύχρωμες τριανταφυλλιές τους πετούσαν ροδοπέταλα. Οι μελωδικές καμπανούλες με το ρυθμικό λίκνισμα έγερναν με χάρη στο πέρασμα του αγέρα, ο οποίος έκανε και τις πασχαλιές να σφυρίζουν απαλά. Ακόμη και τα ώριμα κεράσια της κερασιάς του παππού συμμετείχαν στη γιορτή.

Παρατήρησες ότι τα επίθετα σε -ινος, -ιμος και -ικος γράφονται με γιώτα;

Μάθε να γράφεις **σωστά**
τα επίθετα του κειμένου
με τα έντονα γράμματα.

▶▶ Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών**
(**2ος τόμος**) στις σελίδες 61-63 και
κάνε τις **ασκήσεις 6** και **7**.

Διάβασε το παρακάτω ποίημα,
για να δεις τι αποφάσισαν να
κάνουν τα μακαρόνια, και
υπογράμμισε τις αστείες λέξεις.

Μακαρόνια

Αποφάσισαν να φύγουν
να βρουν νέα κατοικία
και να φτιάξουν μια δική τους
μακαρονοπολιτεία.

**Μάζεψαν τα πράγματά τους
κι ό,τι άλλο αγαπημένο
κι έφυγαν μακριά μια μέρα
με το μακαρονοτρένο.**

**Τράβηξαν προς το άγνωστο
με μια μονάχα έγνοια:
να βρουν τα μακαρόνια
μια γη παραμυθένια.**

**Και κάποτε την ήβρανε
στάθηκαν να θαυμάσουν
κι ευθύς μακαρονόσπιτα
στρώθηκαν να ετοιμάσουν.**

**Τριγύρω δέντρα φύτεψαν
ψιλόλιγνα και ίσια
μακαρονοκυπάρισσα,
ιτιά μακαρονίσια**

και μακαρονολούλουδα
πολύχρωμα κι ωραία
μ' άνθη με φύλλα στην κορφή
και μίσχο σαν... κεραία.

Δέσποινα Στίκα, «Μακαρόνια»,
εκδ. Τέσσερα

- ☀ Τι είναι ίδιο στις αστείες λέξεις;
- ☀ Πώς θα λεγόταν η πολιτεία και τα σπίτια, αν ζούσαν εκεί πατάτες αντί για μακαρόνια;

Μάθε να γράφεις **σωστά** την πρώτη
στροφή του ποιήματος.

7

Πρόσεξε τις εικόνες.

Μπλα, μπλα...

**ΠΡΟΣΟΧΗ
ΕΡΓΑ**

 Τι σου φαίνεται αστείο στην
πρηγούμενη γελοιογραφία;

8

Διάβασε το παρακάτω κείμενο.

Σήμερα ο Αρμπέν δεν πήγε σχολείο. Ψήνεται στον πυρετό. Γι' αυτό έχει τις μαύρες του. Η γιαγιά του, για να τον παρηγορήσει, του έταξε τον ουρανό με τ' άστρα: θα του πει ιστορίες από τα νιάτα της και θα του φτιάξει μια ωραία σούπα! «Γράψε μου και τι θέλεις να σου αγοράσω, τώρα που θα πάω για ψώνια», του είπε. Ο Αρμπέν τής έγραψε να του πάρει μπογιές και ένα μπλοκ, για να ζωγραφίσει. Η γιαγιά όμως δε χαρίζει κάστανα! Όταν γύρισε, δεν έφερε τίποτα από αυτά. «Δε στα πήρα, γιατί δεν έβγαζα τα γράμματά σου», είπε στον εγγονό της.

**Μάθε να γράφεις σωστά
τη φράση του κειμένου
με τα έντονα γράμματα.**

**Σημείωσε τι σημαίνει καθεμιά
από τις παρακάτω εκφράσεις.**

Ψήνεται στον πυρετό.

- ◆ Έχει πολύ πυρετό.
- ◆ Όταν έχει πυρετό, του ψήνουν φαγητό.

Έχει τις μαύρες του.

- ◆ Έχει μαύρες μπογιές.
- ◆ Είναι στενοχωρημένος.

Του έταξε τον ουρανό με τ' άστρα.

- ◆ Του έταξε πολλά πράγματα.
- ◆ Του έταξε μια αφίσα με τον ουρανό και τα άστρα.

Δε χαρίζει κάστανα.

- ♦ Δεν έφερε κάστανα, για να τα χαρίσει στον εγγονό της.
- ♦ Δεν κάνει εύκολα χάρες, είναι αυστηρή.

Δεν έβγαζα τα γράμματά σου.

- ♦ Δεν μπορούσα να διαβάσω τα γράμματά σου.
- ♦ Δεν έβγαζα τα γράμματά σου από το γραμματοκιβώτιο.

**Πρόσεξες ότι αυτές
οι εκφράσεις μάς λένε κάτι
διαφορετικό από αυτό που
σημαίνουν οι λέξεις τους;
Δοκίμασε να τις αλλάξεις.
Μπορείς;**

▶▶ Πήγαινε στο **Τετράδιο Εργασιών (2ος τόμος)** στις σελίδες 63-65 και **κάνε την άσκηση 8**.

Αύριο Ανθολόγιο

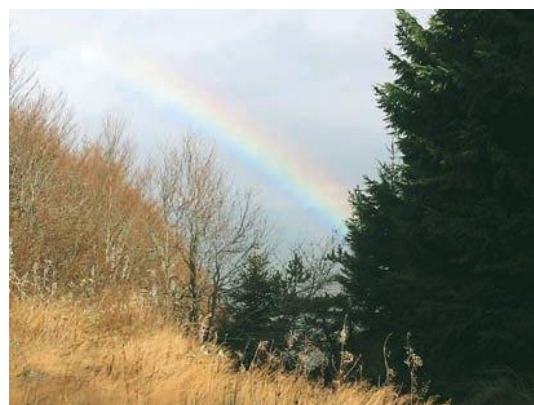
ΕΝΟΤΗΤΑ 24

Να σου πω τι έμαθα;

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις:

- ✓ Να χρησιμοποιείς την εγκυκλοπαίδεια.
- ✓ Να διαβάζεις κείμενα που μας δίνουν πληροφορίες.
- ✓ Να φτιάχνεις ομάδες λέξεων.

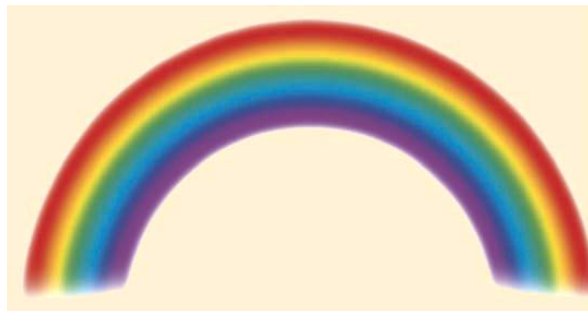
Στις φωτογραφίες βλέπεις το ουράνιο τόξο.

- ☀️ Πώς δημιουργείται το ουράνιο τόξο;
- ☀️ Πόσα και ποια χρώματα έχει το ουράνιο τόξο;

Είναι πιθανό να μην ξέρεις να απαντήσεις στις προηγούμενες ερωτήσεις. Δεν πειράζει. Δεν τα ξέρουμε όλα! Υπάρχουν βιβλία που γράφουν γι' αυτά που δεν ξέρουμε, για όλα αυτά που θέλουμε να μάθουμε.

Διάβασε το κείμενο στην επόμενη σελίδα.

Ουράνιο τόξο

Το ουράνιο τόξο εμφανίζεται στον ουρανό σαν μια κορδέλα με πολλά χρώματα. Δημιουργείται όταν οι ακτίνες του ήλιου περνούν μέσα από τις σταγόνες της βροχής ή της ομίχλης.

Τα επτά χρώματα του ουράνιου τόξου, τα οποία ονομάζουμε «χρώματα της ίριδας», είναι το μοβ, το σκούρο μπλε, το ανοιχτό μπλε, το πράσινο, το κίτρινο, το πορτοκαλί και το κόκκινο.

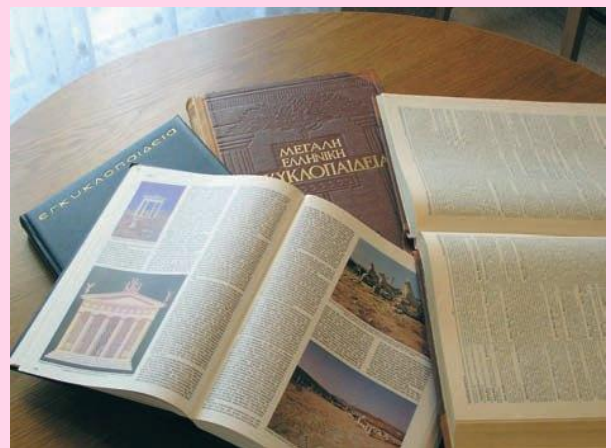
Το άσπρο φως του ήλιου, που έχει μέσα του όλα τα χρώματα, συναντά τις σταγόνες της βροχής και τότε σκορπίζει τα χρώματά του.

Έτσι βλέπουμε πίσω από τις σταγόνες το ουράνιο τόξο.

- ✦ Πού νομίζεις ότι μπορούμε να βρούμε το παραπάνω κείμενο;
- ✦ Έχεις δει ή χρησιμοποιήσει ποτέ τέτοια βιβλία;
- ✦ Σε τι σειρά μπαίνουν συνήθως οι λέξεις σε τέτοια βιβλία;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου και μάθε να γράφεις σωστά την πρώτη πρόταση του κειμένου.

Έχετε εγκυκλοπαίδεια στην τάξη σας ή στη βιβλιοθήκη του σχολείου σας; Χωριστείτε σε ομάδες. Η κάθε ομάδα ας πάρει έναν τόμο της εγκυκλοπαίδειας, για να τον ξεφυλλίσει. Σας θυμίζει κάποιο από τα βιβλία που ήδη ξέρετε;

Διάβασε τώρα το παρακάτω
ποιήμα και προσπάθησε
να βρεις σε τι μοιάζει και
σε τι διαφέρει από
το εγκυκλοπαιδικό άρθρο
για το ουράνιο τόξο.

Το ουράνιο τόξο

Μόλις σταματήσει η βροχή
κι οι ακτίνες του ήλιου
ξεπροβάλλουν,
χρώματα ξεχύνονται στη γη
και τη φύση όλη περιβάλλουν.

Το ουράνιο τόξο σαν φανεί,
η χαρά φωλιάζει στην καρδιά
μου και η λύπη τρέχει να κρυφτεί,
διώχνοντας τα σύννεφα
μακριά μου.

Μάθε να γράφεις **σωστά** τη δεύτερη στροφή.

2

Στην εγκυκλοπαίδεια μπορούμε να βρούμε πληροφορίες για διάσημους ανθρώπους, για ζώα, φυτά, μηχανές, τόπους...
Διάβασε τις πληροφορίες που βρήκε ο Αρμπέν για τους λύκους.

Ο λύκος

Ο λύκος μοιάζει με μεγάλο σκύλο. Έχει ψηλά πόδια και φαρδύ πέλμα, για να μπορεί να περπατά εύκολα στο χιόνι. Κάθε μέρα περπατά ή τρέχει 8 έως 10 ώρες, για να βρει φαγητό. Βλέπει πολύ καλά στο σκοτάδι. Κυνηγά ποντίκια, λαγούς, αγριογούρουνα και άλλα ζώα. Ζει περίπου 16 χρόνια.

Οι λύκοι ζουν σε αγέλη, δηλαδή σε ομάδα με 8 έως 15 λύκους. Αγαπούν πολύ τα παιδιά τους. Τα έχουν μαζί τους για ένα χρόνο και τους μαθαίνουν πώς να επιβιώνουν. Τα λυκάκια τα φροντίζει όλη η αγέλη.

Ο λύκος και η λύκαινα μένουν μαζί για όλη τους τη ζωή. Μερικές φορές οι λύκοι τραυματίζονται ή δηλητηριάζονται από τους ανθρώπους.

Αν κάποιος βρει έναν πληγωμένο ή άρρωστο λύκο, μπορεί να τον σώσει πηγαίνοντάς τον σε νοσοκομείο για ζώα.

Όταν οι λύκοι συνηθίσουν πολύ τους ανθρώπους, γίνονται καλοί φίλοι τους.

- ☀ Με τι μοιάζει ο λύκος;
- ☀ Πόσα χρόνια ζει;
- ☀ Πώς μεγαλώνει ο λύκος τα λυκάκια;

Πρόσθεσε
στο λεξικό σου
τη λέξη αγέλη.

Ξέρετε παραμύθια
με καλούς λύκους;
Ζητήστε από τον δάσκαλο ή
τη δασκάλα σας να σας βοηθήσει
να βρείτε τέτοια παραμύθια και
διαβάστε τα μαζί στην τάξη.
Αν θέλετε, γράψτε ένα ομαδικό
παραμύθι με ήρωα έναν καλό λύκο.

▶▶ Στην **άσκηση 1**, στις σελίδες
68-70 του **Τετραδίου Εργασιών**
(**δεύτερο τεύχος-2ος τόμος**),
μπορείς να δεις τι βρήκε η Χαρά
στην εγκυκλοπαίδεια.

3

Διάβασε ξανά
το εγκυκλοπαιδικό άρθρο
για το ουράνιο τόξο. Πόσα είναι
τα χρώματα της ίριδας; Βρες και
άλλα χρώματα και γράψε τα κάτω
από την ομπρέλα τους. Έπειτα
γράψε λουλούδια που ξέρεις κάτω
από τη δική τους ομπρέλα.

Χ ρ ώ μ α τ α

Λουλούδια

.....

.....

.....

.....

.....

4

Υπάρχουν επίσης πολλά ζώα με
διάφορα χρώματα, άλλα είναι ψάρια
και άλλα είναι πτηνά.

Γράψε τα κάτω από τη σωστή
ομπρέλα: σπουργίτι,
χρυσόψαρο, τσιπούρα,
χελιδόνι, πελαργός,
μπακαλιάρος, περιστέρι,
μαρίδα, κοτσύφι, μπαρμπούνι.

Ψάρια

Ζώα

Πτηνά

.....

.....

.....

.....

.....

Τα πουλιά τα λέμε και
πτηνά.

Στο Τετράδιο Εργασιών
(δεύτερο τεύχος-2ος τόμος)

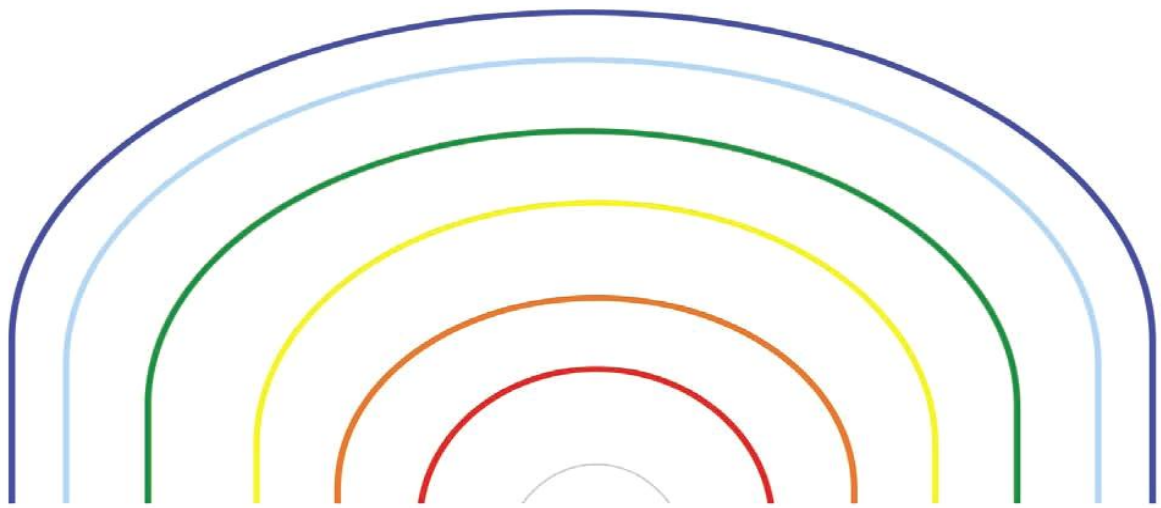
στις σελίδες 71-73 στις ασκήσεις **2**,
3 και **4** θα βρεις και άλλες λέξεις
κάτω από ομπρέλες.

5

Πριν χωριστείτε για το καλοκαίρι,
μπορείτε να φτιάξετε το δικό σας
ουράνιο τόξο.

Με τα χρώματα της ίριδας γράψτε
αποχαιρετιστήριες φράσεις και
ευχές για το καλοκαίρι.

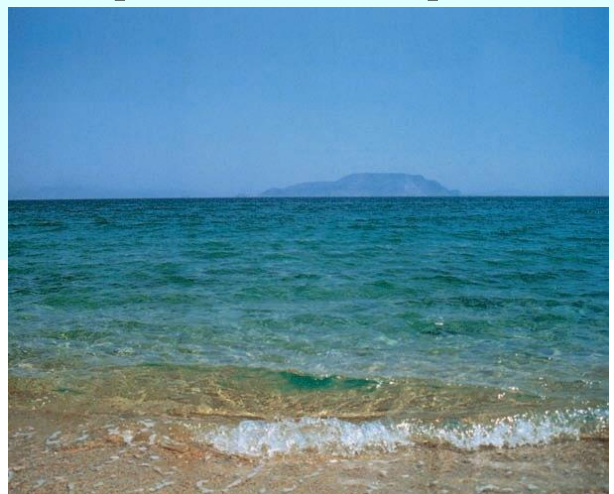
6

Η Χαρά, η Γαλήνη, ο Λουκάς και ο Αρμπέν σε αποχαιρετούν με δύο ποιήματα για το καλοκαίρι!

Δε μ' ακούς;

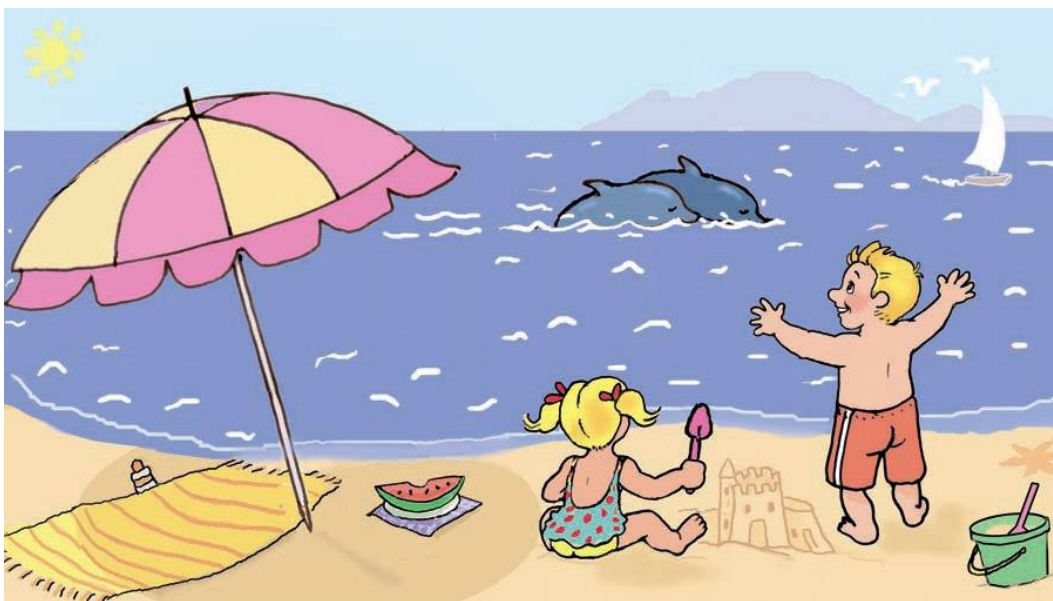
Έρχομαι μέσ' από τη θάλασσα.
Έλα, έλα, κοριτσάκι,
μυρίζω φύκι και πελαγίσιο άνεμο.
Έλα, έλα, αγοράκι,
κυλήσου
στα βότσαλα,

Καλοκαίρι

- Καλοκαίρι, καλοκαίρι,
τι καλά μάς έχεις φέρει;
- Φέρνω του καιρού τη γλύκα
τα κεράσια και τα σύκα.
Τα σταφύλια έχω στ' αμπέλι
και το μέλι στην κυψέλη
τ' άνθη στην τριανταφυλλιά
και στα δέντρα τα πουλιά.
Έχω και για τα παιδάκια
μάγουλα τριανταφυλλένια
και κορμιά γερά ατσαλένια.

Χάρης Σακελλαρίου

A

ανθόνερο, το (εν. 21): υγρό που βγάζουμε από λουλούδια ή αρωματικά φυτά.

B

–

Γ

–

A

δρεπάνι, το (εν. 24): γεωργικό εργαλείο για να κόβουμε χόρτα ή δημητριακά όπως το σιτάρι.

E

–

Z

–

H

ημικύκλιο, το (εν. 22): μισός κύκλος.

θαρρώ (εν. 21): νομίζω.

**θερίζω (εν. 24): κόβω τα
δημητριακά ή τα χόρτα
με το δρεπάνι.**

**ίωση, η (εν. 23): αρρώστια που
οφείλεται σε ιό.**

—

**λικνίζομαι (εν. 23): κουνιέμαι
ελαφρά.**

—

—

**ξεφαντώνω (εν. 21):
διασκεδάζω πολύ.**

—

πασπαλίζω (εν. 21): ρίχνω ζάχαρη, αλεύρι ή άλλο υλικό σε σκόνη σε ένα γλυκό ή φαγητό.

προεξέχω (εν. 22): περισσεύω από τη μία ή την άλλη πλευρά.

ροδοπέταλο, το (εν. 23): πέταλο από τριαντάφυλλο.

συναγωνίζομαι (εν. 21): αγωνίζομαι μαζί με κάποιον, παραβγαίνω.

—

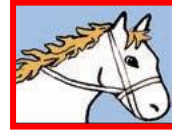
—

φανταχτερός, -ή -ό (εν. 22): που μας κάνει μεγάλη εντύπωση.

χαίτη, η (εν. 22): σειρά από μακριές τρίχες που κρέμονται από το σβέρκο κάποιων ζώων, όπως το άλογο ή το γαϊδούρι.

—

—

Η εφημερίδα της τάξης μας

(συνέχεια από τον 1ο τόμο)

Περιεχόμενα	Σελίδα
21. Χρήσιμες οδηγίες	7
22. Πώς γίνεται; Πώς παίζεται;	27
23. Για να γελάσουμε.....	46
24. Να σου πω τι έμαθα;	68
Γλωσσάριο	83

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α).

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.

